

POSTANOWIENIE

25 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A.M. i L.M.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 24 października 2025 r., I ACa 1760/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[PG]

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko Bank S.A. z siedzibą w W., powodowie – A.M. oraz L.M. po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa wnieśli o zapłatę od strony pozwanej kwot: 52.790,98 zł oraz 50.069,91 CHF, tytułem pobranego nienależnego świadczenia w związku z zawartą z poprzednikiem prawnym pozwanego – Bank1 spółką akcyjną w G. dnia 13 kwietnia 2007 r. umową o kredyt mieszkaniowy [...], zgodnie z którą Bank udzielił kredytobiorcom kredytu denominowanego w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 44.004,88 CHF na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. W ocenie powodów powyższa umowa nie posiadała znamion wskazanych w art. 69 ust. 1 prawa bankowego i jako taka była nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. Powodowie zgodnie z art. 410 § 1 i 2 k.c. w

zw. z art. 405 k.c. wnieśli o zwrot całości świadczenia uiszczzonego przez nich w okresie od maja 2007 r. do marca 2016 r. Powodowie zawarli powyższą umowę kredytową jako konsumenci, będąc małżeństwem, w którym obowiązywał ustrój majątkowy wspólności ustawowej.

Strona pozwana – Bank S.A. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc, w szczególności, zarzut braku interesu prawnego powodów w żądaniu ustalenia nieważności spornej umowy wiążącej strony.

Odnosnie do okoliczności stanu faktycznego sprawy dnia 13 kwietnia 2007 r. pomiędzy Bank1 spółką akcyjną w G., a powodami A.M., L.M., A.M.1, D.M., I.M. i O.M. została zawarta umowa o kredyt mieszkaniowy [...] nr [...] (kredyt budowlano-hipoteczny przeznaczony na zakup na rynku pierwotnym nieruchomości od dewelopera lub spółdzielni mieszkaniowej). Na podstawie przedmiotowej umowy, Bank udzielił powodom kredytu w kwocie 44.004,88 CHF na okres od dnia 13 kwietnia 2007 r. do dnia 12 maja 2025 r.; kredyt miał być wypłacony w walucie polskiej.

Pismem z 4 czerwca 2020 r. powodowie wezwali Bank do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, tj. kwoty 104.785,23 zł, na którą składały się nadpłacone odsetki w wysokości 92.792,91 zł oraz koszty dodatkowe w wysokości 11.992,32 zł - w związku z nieważnością zawartej przez strony umowy kredytowej. Strona pozwana w odpowiedzi odmówiła spełnienia żądania powodów.

Wyrokiem z 30 sierpnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, w szczególności, zasądził od strony pozwanej Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz powodów A.M. i L.M. jako wierzycieli solidarnych kwotę 52.790,98 zł oraz kwotę 50.069,91 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt II).

Strona pozwana apelacją zaskarżyła powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w całości, zarzucając, między innymi, naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 58 § 1 k.c. w zw. art. 69 ust. 1 pr. bankowego; art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 i § 2 k.c.; art. 385¹ § 1 i § 3 k.c. oraz art. 385² k.c.; art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 69 pr. bankowego; art. 385¹ § 1 i § 1 k.c.; art. 369 k.c., art. 370 k.c. w zw. z art. 367 § 1 k.c.; art. 410 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. oraz art. 411 pkt 2 k.c. oraz naruszenie przepisów postępowania, tzn.: art. 233 § 1 k.p.c., domagając

się, w szczególności, zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie apelacja pozwanego Banku była pozbawiona podstaw

Zdaniem Sądu odwoławczego podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego - sprowadzające się do kwestionowania oceny prawnej umowy kredytu zawartej przez strony w dniu 13 kwietnia 2007 r., dokonanej przez Sąd I instancji - nie zasługiwały na uwzględnienie. W ramach żądania pozwu obejmującego roszczenie o zapłatę, w ocenie Sądu II instancji, przesłankowo, badaniu podlegała powyższa umowa kredytu pod kątem abuzywności niektórych postanowień w niej zawartych i wpływu ewentualnej nieważności tych postanowień na ważność całej umowy. Sąd odwoławczy zważył - biorąc pod uwagę mechanizmy indeksacji i dotyczące zakresu ryzyk obciążających kredytobiorcę, a wiążących się z zawartą umową i dokonując ich oceny pod kątem abuzywności postanowień oraz ich wpływu na umowę kredytu - że umowa łącząca strony zawierała klauzule niedozwolone, które nie wiążą konsumenta zgodnie z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. W świetle kryteriów przewidzianych w przywołanym przepisie za niedozwolone należało uznać te klauzule, którymi kredyt udzielany w złotych, był indeksowany do waluty CHF wg kursu kupna waluty z tabeli banku na dany dzień, a raty kapitałowo-odsetkowe będą spłacane w złotych polskich po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej banku; sporna umowa nie zawierała też żadnych zasad ustalania kursu waluty CHF. Tak skonstruowana umowa kredytu pozostawiała pozwanemu Bankowi dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu franka szwajcarskiego w swoich tabelach kursowych, a w konsekwencji - kształtowania wysokości zobowiązań kredytobiorców. Ograniczeń w tym zakresie nie przewidywała ani umowa, ani przepisy prawa powszechnie obowiązującego. W efekcie, takie uregulowanie umowne należało uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz naruszające interesy konsumenta. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wyeliminowanie z umowy klauzul abuzywnych na tyle głęboko ingerowało w kluczowe elementy stosunku zobowiązaniowego i stosunek ten tak

dalece dekompletowało, że ostatecznie sporną umowę kredytową należało uznać za nieważną w całości. Konkludując, zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji, badając przesłankowo umowę z 13 kwietnia 2007 r., prawidłowo uznał, że w świetle obowiązujących odpowiednich przepisów oraz orzeczeń SN i TSUE jest ona nieważna. W dalszej kolejności Sąd II instancji przyjął, że świadczenia spełnione przez strony (zarówno powodów jak i pozwany Bank) ocenić należało, jako świadczenia nienależne, i w rezultacie właściwie Sąd I instancji wskazał, że zachodzi konieczność rozliczenia świadczeń uiszczonych przez powodów na rzecz Banku w oparciu o przepisy art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c. oraz że nie zachodzi żadna z okoliczności wskazanych w art. 411 k.c.

Mając powyższe na względzie wyrokiem z 24 października 2025 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie, w szczególności, oddalił apelację (pkt 1).

Pozwany – Bank S.A. z siedzibą w W., skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 24 października 2025 r. w części dotyczącej pkt 1, w zakresie w jakim doszło do oddalenia apelacji i zasądzenia na rzecz powodów kwoty ponad kwotę 33.816,04 CHF.

Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 405 k.c. z art. 410 § 2 k.c.; art. 6 k.c.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na jej oczywistą zasadność, albowiem zaskarżone orzeczenie w części, w jakiej Sąd II instancji zasądził na rzecz powodów kwotę przekraczającą wartość świadczeń faktycznie przez nich spełnionych na rzecz pozwanego Banku, pozostawało w oczywistej sprzeczności z art. 405 oraz art. 410 § 2 k.c. Skarżący wskazał, że na rzecz A.M. i L.M. jako wierzycieli solidarnych zasądzono kwotę 52.790,98 zł oraz kwotę 50.069,91 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 kwietnia 2020 r. r. do dnia zapłaty (data początkowa biegu odsetek przypadku dzień po dniu doręczenia odpisu pozwu). Tymczasem z zaświadczenia dotyczącego spłat kredytu z 30 kwietnia 2020 r. dołączonego do pozwu wynikało, że powodowie spłacili we frankach szwajcarskich kwotę 33.816,04 CHF, w efekcie, zasądzona kwota jest zawyżona o 16253.87 CHF (50.069,91 CHF - 33.816,04 CHF). Następnie skarżący stwierdził, że nawet w pełni akceptując ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd II

instancji nie jest możliwe prawidłowe zastosowanie art. 410 § 2 k.c. w sposób prowadzący do zasądzenia na rzecz powodów świadczenia, którego nie spełnili oni na rzecz pozwanego. Sąd Apelacyjny - przyjmując jako należną powodom kwotę obejmującą również świadczenia niespełnione - dokonał rozszerzenia zakresu odpowiedzialności pozwanego Banku ponad ustawowe przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia, a więc naruszył prawo materialne w sposób ewidentny, dostrzegalny bez pogłębionej wykładni, co odpowiada kryterium „oczywistej zasadności” skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Rezultat orzeczenia jest, zatem, jak wskazał skarżący, sprzeczny z istotą nienależnego świadczenia: doprowadził, bowiem, do przysporzenia po stronie powodów wartości, która nie wynikała z żadnej normy prawa materialnego i nie znajdowała oparcia w przesłankach art. 405 i 410 k.c., co czyniło skargę kasacyjną pozwanego Banku oczywiście uzasadnioną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Ustalenie kwoty, którą powodowie wpłacili na rzecz pozwanego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu należy do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku. Należy jednak zwrócić uwagę, że strona pozwana nie kwestionowała w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, że powodowie w wykonaniu umowy kredytowej wpłacili na rzecz kredytodawcy łącznie kwotę 52 790,98 zł i 50 069,91 CHF (k. 63-76, 276-277). Do pozwu powodowie dołączyli zaświadczenie banku-kredytodawcy z 30 kwietnia 2020 r. (k. 50 i n.), wyjaśniając w uzasadnieniu pozwu poszczególne składniki tych kwot (k. 8). W poz. „Razem” w kolumnie „Wysokość spłaty w walucie kredytu CHF”(k.

52/2) jako spłacony kapitał figuruje kwota 44 004,88 oraz jako spłacone odsetki kwota 6 065,03. Suma tych kwota daje kwotę 50 069,91 CHF. Sąd Okręgowy powołując się na ww. zaświadczenie przyjął, że powodowie wpłacili w wykonaniu umowy kredytowej kwoty 52 790,98 zł i 50 069,91 CHF i uznał tę okoliczność za niesporną między stronami (k. 299/2). W apelacji pozwany również nie podnosił w tym przedmiocie zarzutów (k. 312 i n.).

W orzecznictwie ukształtował się pogląd, że art. 378 § 1 k.p.c. nakłada na sąd drugiej instancji obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, co oznacza nakaz wzięcia pod uwagę wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Granice apelacji wyznaczają ramy, w których sąd drugiej instancji powinien rozpoznać sprawę na skutek jej wniesienia. Określają je sformułowane w apelacji zarzuty i wnioski, które implikują zakres zaskarżenia, a w konsekwencji kognicję sądu apelacyjnego. Sąd drugiej instancji w ramach ustalonego stanu faktycznego stosuje z urzędu prawo materialne i co najistotniejsze sąd odwoławczy jest związany jedynie zarzutami naruszenia prawa procesowego (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

W związku w powyższym Sąd odwoławczy nie był obowiązany do weryfikowania ustaleń faktycznych w kwestii wysokości spełnionych przez powodów świadczeń w wykonaniu nieważnej umowy. Co więcej, w postępowaniu apelacyjnym pozwany wprost potwierdził, że powodowie wpłacili kwoty 52 790,98 zł i 50 069,91 CHF, skoro objął je zarzutem zatrzymania (k. 323).

Oczywiście przyjmuje się, że brak stosownych ustaleń faktycznych uzasadnia zarzut skargi kasacyjnej naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe jego zastosowanie, ponieważ o prawidłowym zastosowaniu prawa materialnego można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę tego zastosowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2013 r., III CSK 147/12, nie publ. oraz przywołane tam orzecznictwo). Jednakże w niniejszej sprawie nie chodzi o brak ustaleń faktycznych Sądów *meriti*, lecz strona pozwana wskazuje na błąd w tych ustaleniach. Tymczasem w ramach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy nie weryfikuje tych ustaleń, w sytuacji gdy skarżący dopiero na tym etapie zauważa

wadliwość tych ustaleń, których to ustaleń w procesie przed Sądami obu instancji nie kontestował. Postępowanie kasacyjne nie służy naprawianiu procesowych zaniedbań strony, których dopuściła się w postępowaniu przed Sądami *meriti*.

Ubocznie tylko należy wskazać, że pozwany udzielił powodowi w 2007 r. kredytu denominowanego w kwocie 44 004,88 CHF, zaś powodowie spłacali raty do 2016 r., a następnie spłacili całe pozostałe zadłużenie. Wobec tego kwota 50 069,91 CHF obejmująca także spłacone w tym okresie odsetki, nie wydaje się niewiarygodna, skoro i tak z tytułu samego kapitału powodowie wpłacili łącznie kwotę 44 004,88 CHF, zaś w początkowym okresie spłaty rat kredytowych znaczna ich część jest zaliczana na należność odsetkową. Zresztą w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych skarżący nie przedstawia zasad i mechanizmu odczytywania zaświadczenie z 30 kwietnia 2020 r. (tak co do kwot wyrażonych w CHF, jak i PLN), które przecież sam wystawił (k. 414-417). Ponadto wbrew stanowisku skarżącego ustawowe odsetki za opóźnienie zostały zasądzone nie od 30 kwietnia 2020 r., lecz od 24 kwietnia 2021 r. (k. 289).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Władysław Pawlak

[PG]

[SOP]